

 Svenska Institutet för Standarder		1 (4)
	Datum	Er referens/diarienummer
	2025-04-10	Ju2025/00016
Avsändarens kontaktperson	Mottagare	
Elisabet Spross, elisabet.spross@sis.se	Justitiedepartementet	

Svar på remissen *Mediegrundlagarna och tillgänglighetskrav för vissa medier (SOU 2024:96)*

Svenska institutet för standarder, SIS, tackar för möjligheten att lämna synpunkter. SIS yttrar sig i frågor som rör standardisering och hänvisning till standarder och tekniska specifikationer, genom SIS roll som nationellt standardiseringsorgan.

I vår bedömning av remissen har vi ett standardiseringsperspektiv utifrån Tillgänglighetsdirektivet.

Synpunkter på remissen

SIS konstaterar att standardisering är ett viktigt verktyg för att eliminera skillnader i tillgänglighetskrav på marknaden. Leverantörer som verkar över gränserna, särskilt små och medelstora företag, drabbas av extra kostnader eftersom de tvingas följa olika bestämmelser om tillgänglighet vilket leder till att konkurrensen, konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten hämmas. En av fördelarna med standardisering är att den kan fungera som ett komplement till lagstiftning i situationer där lagstiftaren av olika skäl inte ansett det lämpligt att reglera. Såsom utredningen uppfattats och tolkats av SIS kan standardisering inom området även fylla en viktig kompletterande funktion.

Kommissionen har utfärdat en standardiseringsbegäran till den europeiska standardiseringsorganisationen CEN för att utarbeta standarder för produkter och tjänster som omfattas av Tillgänglighetsdirektivets krav. En tjänsteleverantör som ser till att tillhandahålla tjänster uppfyller sådana standarder kan utgå från att kraven enligt tillgänglighetsdirektivet är uppfyllda. I vart fall ska en sådan presumtion finnas. EU-kommissionen har med anledning av sitt uppdrag begärt att de europeiska standardiseringsorganisationerna ska uppdatera tre redan tillgängliga standarder. Uppdateringarna förväntas vara på plats i september 2025. Därtill ska tre nya standarder tas fram under 2026–2027.

De tre nya standardiseringsområden är följande:

- Tillgängligheten för icke IKT-relaterad information om produkter
- Tillgängligheten för stödtjänster gällande produkter och tjänster (help desks, call centers, teknisk support etc.)
- Tillgänglighet som rör nödkommunikation och besvarande av nödkommunikation (PSAPs, public safety answering point, inklusive det europeiska nödnumret 112).

De övriga tre standarderna som ska revideras för att säkerställa harmoniseringen omfattar följande områden:

- SS-EN 301549 Tillgänglighetskrav för IKT-produkter och IKT-tjänster (harmoniserad mot webbtillgänglighetsdirektivet)

- SS-EN 17210 Tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö - Funktionskrav
- SS-EN 17161 Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster – Utvidgar spektrumet användare.

E-böcker är inkluderade bland de produkter och tjänster som täcks av tillgänglighetsdirektivet, men det kommer inte att tas fram harmoniserade standarder för E-böcker och relaterad mjukvara. De tekniska specifikationerna för tillgänglighet gällande digitala publiceringar (Epub) som tas fram inom World Wide Web Consortium (W3C) anser experter är tillräckliga. Det finns även internationella standarder på området.

Det är problematiskt att betänkandet inte tar upp all standardisering som sker till stöd för uppfyllnad av kraven i tillgänglighetsdirektivet eftersom en helhetsbild av standarders avgörande roll för genomförande av direktivet då inte framgår (för ytterligare arbeten se avsnittet om pågående standardisering).

SIS är mycket positiva till att kommissionen ger uppdrag till de europeiska standardiseringsorganisationerna att ta fram harmoniserade standarder inom tillgänglighetsområdet. Men direktivet ger även möjlighet för kommissionen att ta fram harmoniserade specifikationer i form av genomförandeakter. SIS vill understryka att kommissionen inte bör använda sig av genomförandeakter utan i stället alltid använda sig av harmoniserade standarder som är utarbetade enligt EU:s standardiseringsförordning (EU) 1025/2012 (förordning 1025/2012). Genom att harmoniserade standarder tas fram enligt förordning 1025/12 blir standarder marknadsdrivna, samtidigt som hänsyn tas till allmänintresset och de politiska mål som uttalats i kommissionens begäran. När denna process ersätts med tekniska specifikationer genom genomförandeakter riskerar det att urholka det europeiska standardiseringssystemets grundprinciper om frivillighet, konsensus och öppenhet. Det kan i förlängningen leda till minskad konkurrenskraft, minskat engagemang från näringslivet och en svagare koppling mellan regelverk och marknadens behov.

Harmoniserade standarder är efterfrågade av Europeiska kommissionen för att underlätta uppfyllandet av europeisk lagstiftning. De tas fram av standardiseringsorganisationerna (CEN, Cenelec och ETSI), godkänns av kommissionen och publiceras i EU:s officiella tidning varefter de anses harmoniserade.

Pågående standardisering

SIS vill upplysa om att pågående standardisering och vägledande arbete med direkt koppling till de aktuella frågorna sker på EU och internationell nivå inom följande områden:

- CEN Technical Committee CEN/CLC/ETSI/JWG eAcc – eAccessibility (i samarbete med ETSI och CENELEC), som arbetar med att ta fram en ny version av standard SS-EN 301 549 Tillgänglighetskrav för IKT-produkter och tjänster. Sverige, genom SIS teknisk kommitté (TK) **SIS/TK 504 e-Tillgänglighet**, deltar aktivt i detta arbete.
- CEN Technical Committee CEN/CLC/JTC 11, Accessibility in the built environment, som arbetar med att ta fram en ny version av standard **SS-EN 17210** Tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö – Funktionskrav. Sverige, genom SIS teknisk kommitté (TK) **SIS/TK 453 Tillgänglighet och användbarhet i byggd miljö** deltar aktivt i detta arbete.

- CEN Technical Committee CEN/CLC/JTC 12 Design for All som arbetar med att ta fram en ny version av standard **SS-EN 17161** Universell utformning – Tillgänglighet genom universell utformning för produkter, varor och tjänster – Utvidgar spektrumet användare. Sverige, genom SIS teknisk kommitté (TK) **SIS/TK 536 Samordningsgrupp för tillgänglighet**, deltar aktivt i detta arbete (och ansvarar för det europeiska sekretariatet. Även de nya standarderna, Tillgängligheten för icke IKT-relaterad information om produkter samt Tillgängligheten för stödtjänster gällande produkter och tjänster (help desks, call center, teknisk support etc.) hör till dessa båda grupperns ansvarsområde.
- Arbetet gällande Tillgänglighet som rör nödkommunikation och besvarande av nödkommunikationer (PSAPs, public safety answering point, inklusive det europeiska nödnumret 112) drivs av ETSI EMTEL.
- Vägledning till stöd för att leva upp till **kraven på e-böcker** ha tagits fram av W3C och finns i arbetet som drivs av SIS teknisk kommitté (TK) SIS/TK 546 Informationsförvaltning (hanterar ePUB3 standarder).

Vid behov av ytterligare information

SIS är den svenska plattformen för att projektleda denna standardisering. Justitiedepartementet välkomnas att kontakta oss för att få information om hur ett sådant arbete fungerar. Mer utförlig information om våra standarder kan ges vid förfrågan.

När omnämnda standarder är publicerade ser SIS positivt på att de används och hänvisas till.

SIS välkomnar samtliga berörda aktörer i Sverige att delta i relevanta standardiseringsarbeten som omnämns ovan.

Med vänlig hälsning

Annika Andreassen, VD
Svenska institutet för standarder

SIS är en ideell förening och ett svenskt standardiseringsorgan. SIS är utsedd av regeringen att representera Sverige i ISO och CEN.

SIS projektleder det svenska arbetet med att ta fram standarder och tillhandahåller och förvaltar standarder i Sverige. Vi finansierar vår verksamhet genom främst deltagaravgifter och försäljning av standarder.

SIS verkar för svenskt inflytande i internationell standardisering inom ISO och CEN, och för att standarder sprids och används i Sverige.

Hos SIS kan aktörer inom näringsliv, akademi, offentlig sektor och frivilligorganisationer ta initiativ till och utveckla standarder som främjar en god samhällsutveckling.

Vid certifiering, validering och verifiering blir användning av standarder en del av den internationella kvalitetsinfrastrukturen som bl.a. sker genom de officiella ackrediteringsorganen, exempelvis Swedac i Sverige.

Standardiseringskommittéer som drivs gemensamt mellan ISO respektive CEN och de internationella organisationerna för elektroteknisk standardisering IEC respektive Cenelec bevakas av både SIS och SEK Svensk Elstandard som är utsedd av regeringen att ansvara för all standardisering inom det elektrotekniska området i Sverige och är svensk nationalkommitté inom IEC och Cenelec.